

Szanowni Państwo!

Mam przyjemność przedstawić Państwu sprawozdanie z obrad Forum Nauki Polskiej Poza Granicami Kraju (*).

W obradach Forum udział wzięło 78 uczestników, wygłoszono 14 referatów.

Referaty stanowiły podstawę rzeczowej i merytorycznej dyskusji w kontekście historycznym jak i teraźniejszym.

To ostatnie z naciskiem na kondycję nauki polskiej poza granicami kraju, i tej w Polsce, w kontekście wzajemnych kontaktów i współpracy.

Wnioski, uwagi i postulaty uczestnicy Forum chcieliby podsumować jak następuje.

Uczestnicy Forum widzą potrzebę rzetelnej analizy historycznych i współczesnych dokonań polskich naukowców za granicą w kontekście indywidualnym, organizacyjnym i instytucjonalnym.

Uczestnicy widzą jednocześnie potrzebę wsparcia finansowego dla takich badań na Wschodzie.

Uczestnicy Forum widzą potrzebę popularyzacji osiągnięć naukowych i inżynierskich Polaków pracujących poza granicami Kraju.

Powyższe działania, wierzymy, przyczynią się do poprawy wizerunku Polaków i Polski na świecie.

Uczestnicy Forum widzą potrzebę regularnych spotkań w ramach *Światowego Forum Polskiej Nauki i Myśli Technicznej Poza Granicami Kraju* (nazwa robocza) z przerwą na ustanowienie centralnego organu polonijnego do spraw Polskiej Nauki i Myśli Technicznej za granicą. Uważamy, że organizacja ta mogłaby działać w oparciu o grupy robocze tworzone z misją wykonania określonych zadań, np.

- zainicjować prace nad aktualizacją Encyklopedii Polonii Świata;
- stworzyć mapę polonijnych organizacji naukowych i inżynierskich w celu określenia wspólnych działań i celów;
- wypracować i wspierać formy integracji i współpracy branżowych organizacji polskich i polonijnych.

Uczestnicy Forum podzielają pogląd, że nowa Konstytucja dla Nauki (wchodzi w życie za kilka dni) ma potencjał poprawić wizerunek i jakość nauki tworzonej w Polsce. Deklarują jednocześnie gotowość udziału Polonii w procesie zmian. Proponujemy powołanie grup roboczych do kontaktu z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSzW) i dyskusji w kwestii następujących inicjatyw:

- powołanie doradctwa naukowego przy Premierze RP w osobach wybitnych przedstawicieli nauki polskiej poza granicami kraju;

- wprowadzenie do Rad Uczelni w Polsce przedstawicieli nauki polskiej poza granicami kraju;
- wytworzenie mechanizmów finansowania łączonych, polsko-polonijnych grantów badawczych, inicjatyw technologicznych i transferu technologii;
- powołanie elitarnej Akademii Młodych z silnym głosem doradczym i opiniotwórczym;
- stworzenie platformy do kontaktu z instytucjami typu Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) w celu:
 - opracowania bazy danych o naukowcach polskich za granicą nie mających bezpośredniego kontaktu z Polską;
 - opracowanie bazy danych o naukowcach polskich za granicą chcących wysyłać swoich studentów na staże naukowe do Polski, i odwrotnie.

Uczestnicy Forum wyrażają poparcie dla inicjatywy Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie (PUNO) w staraniach o przyznanie tej uczelni praw nauczania na poziomie licencjackim.

Uczestnicy Forum dostrzegają dotkliwe rozproszenie informacji dotyczących inicjatyw Polski adresowanych do Polonii, nie tylko o charakterze naukowym,. Proponujemy powołanie instytucji (urzędu) w Polsce tylko i wyłącznie do spraw Polonii i kontaktów z reprezentacją tejże Polonii.

Uczestnicy wyrażają nadzieję na bardziej aktywne uczestnictwo w obradach przyszłego Forum Polskiej Nauki i Myśli Technicznej Poza Granicami Kraju przedstawicieli Senatu i MNiSzW.

Uczestnicy Forum pozostają pod wrażeniem wizyt studyjnych w Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW), Instytutu Pamięci Narodowej (IPN), oraz Centrum Nauki Kopernik.

Uczestnicy Forum zgłaszają postulat o sformalizowanie prawa do swobodnego i bezpłatnego dostępu do polskich pomników żołnierzy 2-go Kurpusu na Monte Cassino znajdujących się na terenach opactwa klasztoru na Monte Cassino.

Proszę Państwa, na zakończenie krótka refleksja.

Mieszkamy i pracujemy poza granicami Kraju. Teraz jesteśmy w Polsce. Cieszymy się Polską, jej smakiem i dostępną obfitością, bo w domu tego nie mamy...

Na zdrowie!

Marian Radny (prof. dr hab.)

Moderator (współ z dr Joanną Pyłat ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”) i sprawozdawca Forum Nauki Poza Granicami Kraju; Wiceprezes Rady Naczelnej Polonii Australijskiej.

(*) Wnioski i postulaty zawarte w sprawozdaniu zostały wstępnie zredagowane przez zespół w składzie: prof. Unisława Williams (USA), prof. Krzysztof Cios (USA), prof. Tom Urbaniak (Kanada), prof. Marian Radny (Australia) w dniu 21 września 2018 r. Wstępny tekst sprawozdania (M.Radny) poddany został pod dyskusję i po poprawkach zatwierdzony przez uczestników Forum na ostatnim posiedzeniu (Sala 217 Senatu RP) w dniu 22 września 2018 r. Tekst końcowy został przedstawiony (M.Radny) uczestnikom V. Zjazdu Polonii i Polaków Zagranicą podczas ostatniej plenarnej Sesji Zjazdu w Sejmie, w dniu 22 września 2018 r.